

Motion till riksdagen 2005/06:L320

av Yvonne Andersson m.fl. (kd)

Översyn av samäganderättslagen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet att omgående göra en översyn av samäganderättslagen.

Motivering

Särskilda bestämmelser om samäganderätt finns i lagen (1904:48 s. 1) om samäganderätt. Samäganderättslagen är dispositiv, vilket innebär att parterna kan avtala om att annat ska gälla. Huvudregeln är att varje förfogande över det samägda godset i dess helhet eller vidtagande av förvaltningsåtgärd förutsätter enighet mellan delägarna. Kan delägarna inte enas om den samägda egendomens förvaltning och nyttjande kan varje delägare enligt 3 § ansöka om att rätten förordnar att egendomen under viss tid omhändertas av god man. Är delägarna inte eniga om hur man upplöser ett samägande, kan varje delägare enligt 6 § vända sig till domstol och begära att den samägda egendomen ska säljas på offentlig auktion för delägarnas räkning. Detta kan förhindras om en delägare kan visa synnerliga skäl till anstånd. Domstolen ska i samband med förordnandet om försäljning också bestämma ett pris under vilket egendomen inte får säljas. Samäganderättslagen är tillämplig även på samägande mellan makar, registrerade partner och sambor.

Lagstiftningen är mycket åldrad, även om den varit föremål för en del ändringar under årens lopp. Bland annat har den kritiserats för sin brist på flexibilitet. Delägarna kan vara oeniga om hur samägandet ska upplösas, men eniga om att egendomen inte ska gå till offentlig auktion. I det fallet anger inte lagen någon lösning på problemet. För i synnerhet sambor, men även makar eller registrerade partner som går skilda vägar, kan lagens utformning skapa problem för egendom som för båda parter har ett affektionsvärde och inte enbart ett materiellt sådant.

Samboendekommittén har i sitt betänkande (SOU 1999:194 *Nya sambo regler*) tagit upp frågan om en översyn av samäganderättslagen, men konsta-

Fel! Okänt namn på

terat att den föll utanför utredningsuppdraget. Kommittén framhöll dock att det är av stor vikt att frågan utreds i annan ordning. I proposition 2002/03:80 *Ny sambolag* konstaterade regeringen att praktiska skäl i och för sig kan tala för att samäganderätt borde kunna upplösas i en bodelning. En sådan ordning kräver dock ganska ingripande förändringar av bodelningsreglerna och måste analyseras noggrant. Detta kunde inte göras då, menade regeringen men anförde att det kunde finnas anledning att överväga frågan vid en eventuell framtida översyn av bodelningsreglerna i äktenskapsbalken.

I betänkande 2004/05:LU14 delar lagutskottet alltjämt regeringens bedömning i propositionen. Utskottet menar således att det finns anledning att närmare överväga frågan om huruvida samäganderätt borde kunna upplösas i en bodelning. Utskottet förutsätter att regeringen kommer att överväga frågan i ett lämpligt sammanhang. Utredningar av frågor som Socialdemokraterna inte finner tillräckligt ”mediala” brukar tyvärr dra ut på tiden.

Grundprincipen vad gäller samägande ska vara att den som vill bli fri från ett ägandeförhållande också ska få bli det. Kristdemokraterna anser att en översyn av hela samäganderättslagen är nödvändig och bör göras snarast. Detta bör ges regeringen till känna.

Stockholm den 4 oktober 2005

Yvonne Andersson (kd)

Ingemar Vänerlöv (kd)

Helena Höij (kd)

Peter Althin (kd)

Ingvar Svensson (kd)

Tuve Skånberg (kd)

Olle Sandahl (kd)